

Návrh vlajky pro městyš

SLAVĚTÍN

a historický znak městyse

autor:

Mgr. Jan Tejkal

+420602953832

Jan.Tejkal@seznam.cz

<http://heraldika.webnode.cz/>

Právo na znak a vlajku:

Zákon o obcích (obecní zřízení) v paragrafu § 34a stanoví, že:

- (1) Obce mohou mít znak a vlajku obce.
- (2) Předseda Poslanecké sněmovny může obci, která nemá znak nebo vlajku obce, na její žádost znak nebo vlajku obce udělit. Předseda Poslanecké sněmovny může na žádost obce změnit znak nebo vlajku obce.
- (3) Obce a jimi zřízené nebo založené organizační složky a právnické osoby mohou užívat znak a vlajku obce. Jiné subjekty mohou užívat znak obce jen s jejím souhlasem. K užívání vlajky obce není nutný její souhlas.

Právo užívat obecní či městské symboly uděluje předseda Poslanecké sněmovny na základě doporučení Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu.

Žádosti o udělení symbolů obce, městyse, nebo města projednává Podvýbor pro heraldiku a vexilologii, který je součástí Výboru pro vědu, vzdělání, kulturu, mládež a tělovýchovu, jenž vyslovuje souhlas s návrhy znaků a vlajek obcí, městysů a měst.

Evidenci žádostí o udělení obecních symbolů vede Podvýbor pro heraldiku, který současně publikuje informace o nových obecních a městských symbolech České republiky v systému REKOS (Registr komunálních symbolů): <http://rekos.psp.cz/>

V tomto systému jsou na základě žádostí samospráv registrovány rovněž historické znaky obcí, městysů a měst.

Znak:

Městys Slavětín disponuje historickým znakem městyse, který je zahrnut do kompendia historických městských znaků České republiky z roku 1985 (Jiří Čarek, „Městské znaky v českých zemích“) - to znamená do publikace, jež má status metodicky závazné autority pro Podvýbor pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky, který znaky prezentované v kompendiu považuje za historické a platné.

Ve zmiňovaném kompendiu nacházíme na str.348 následující (heraldicky ne zcela adekvátně konstruovaný) popis znaku: *„Na spodu modrého štítu je nízká stříbrná hradební zeď s cimbuřím o pěti stínkách po každé straně střední brány s jediným černým trámem v nadpraží. Za zdí vystupují dvě rovněž stříbrné okrouhlé věže bez oken, s římsou uprostřed výšky a se širokým cimbuřím o třech stínkách. Mezi věžemi je zlatý štítek se stříbrným kosmým pruhem vlnitým, na kterém jsou za sebou tři červené srdčité listy leknínové, špičkou vzhůru obrácené.“*

Takto popsaný znak koresponduje ve své podstatě s historickou podobou znaku městečka, který se vyvinul z pečetního znamení doloženého ve 14.století.

Městys Slavětín užívá v současnosti znak v podobě víceméně shodné s výše popsanou podobou znaku v Čarkově kompendiu - více, pokud jde o figurální obsah

a tinktury, a méně, pokud jde o skutečnost, že hradba vychází z dolního okraje štítu tak, jak je to u podobných městských znaků s hradbou obvyklé. Užívání znaku městyse v této podobě by z heraldického hlediska nemělo nic bránit, když volné umístění hradby ve znaku lze považovat za heraldicky ne zcela adekvátní převedení této části pečetního obrazu do znakového štítu.

Z výše uvedeného vyplývá současné oprávnění městyse užívat svůj historický znak a tím tedy skutečnost, že podle současné právní úpravy není nutno ze strany městyse žádat o udělení či potvrzení znaku, nýbrž pouze případně o stanovení odborně adekvátního blasonu – tj. závazného slovního popisu - znaku a jeho zařazení do evidence Registru komunálních symbolů vedeného Podvýborem pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.

Heraldicky adekvátně úsporný a přitom všeobsahující blason neboli heraldickou terminologií sestavený popis znaku městyse by přitom mohl vypadat takto:

"V modrém štítě stříbrná kvádovaná hradba s cimbuřím, uprostřed přerušená a spojená pod cimbuřím černým trámem. Za hradbou dvě stříbrné okrouhlé věže, každá s římsou odděleným patrem a zakončená cimbuřím. Mezi věžemi zlatý štítek se třemi červenými vztyčenými leknínovými listy ve stříbrném vlnitém kosmém břevně."

Poznámky:

V heraldice se pravá a levá strana popisují z pohledu štítonoše. Z pohledu pozorovatele je tedy heraldicky pravá strana vlevo a heraldicky levá strana vpravo, přičemž orientace figury doprava se nehlásí.

U heraldických tinktur – to znamená barev a kovů – se neudávají odstíny. Při konkrétním zobrazení platí obecné pravidlo o vhodnosti tmavějších a sytějších odstínů. Odstíny ve výtvarném řešení znaku a vlajky proto nejsou zcela závazné a lze je upravovat.

Heraldika počítá s vysokou mírou stylizace zobrazených znakových figur. Figura by měla být jednoznačně rozpoznatelná, což ovšem neznamená, že má být zobrazena realisticky – může být například proporčně upravená tak, aby co nejvíce vyplňovala prostor znakového štítu, nebo mohou být její jednotlivé komponenty zobrazeny v upravených proporcích v závislosti na celkové kompozici znaku.

Primární je v heraldice blason neboli slovní popis a sekundární kresebná podoba neboli vizualizace blasonu, což znamená, že stejný znak může mít několik výtvarných podob (i současně užívaných).

Vlajka:

V platném právním předpisu figuruje jako primární termín „vlajka“. Ve vexilologické terminologii se pak hovoří o vlajce, nebo o praporu dle způsobu užití. V rámci tohoto textu užíváme právně závazný pojem „vlajka“.

Poměr stran (šířky a délky) listu vlajky je dle metodického pokynu Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky shodný s poměrem stran státní vlajky České republiky – tj. 2:3.

Pojmy „stříbrná“ a „zlatá“ (tinktura) u znaku nahrazují u vlajky pojmy „bílá“ a „žlutá“ (barva).

Na list vlajky nelze položit znakový štít – vlajka musí být svébytným symbolem, nikoliv jen podkladem pro znak.

Při tvorbě vlajky obce, městyse, či města platí, že námět nebo podoba vlajky musí korespondovat s figurálním obsahem či podobou znaku. Tuto zásadu lze realizovat ve třech základních intencích:

I. Přistoupením k tzv. opakování znaku (ať již k tzv. doslovnému či tzv. částečnému opakování znaku), což znamená, že se v listu vlajky objeví zcela totožné figury ve stejné či obdobné kompozici jako ve znakovém štítu.

II. Zjednodušením znakových figur do geometrické kombinace pruhů s totožnými barvami.

III. Vzhledem ke konkrétnímu případu vyváženou kombinací postupů I. a II..

V případě návrhu vlajky pro městyse Slavětín lze přitom postupovat takto:

Varianta 1 = doslovné opakování znakových figur.

Varianta 2 = kombinace doslovného opakování znakových figur věží a štítku s geometrizací hradby do podoby dvou horizontálních pruhů odpovídající barevnosti (přičemž počet dvou pruhů odpovídá současnému počtu místních částí městyse).

Varianta 3 = kombinace doslovného opakování štítku s geometrizací věží do podoby dvou vertikálních pruhů (jejichž počet opět koresponduje s počtem místních částí).

Varianty 4 a 5 = celková geometrizace figurálního obsahu znaku do podoby šesti vertikálních či sedmi horizontálních pruhů v barvách znakového štítku a figur malého štítku a hradby s věžemi.

Popis variant návrhu vlajky městyse:

Varianta 1:

„Modrý list s bílou kvádromanou hradbou s cimbuřím, vyrůstající z šesté až dvacáté-páté třicetiny dolního okraje a uprostřed přerušenu a spojenou pod cimbuřím černým trámem. Za hradbou dvě bílé okrouhlé věže, každá s římsou odděleným patrem a zakončená cimbuřím. Mezi věžemi žlutý štítek se třemi červenými vztyčenými leknínovými listy v bílém vlnitém kosmém břevně. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 2:

„List tvoří pět vodorovných pruhů, střídavě modrých a bílých, v poměru 13:1:1:1:1. V horním pruhu z dělicí linky vyrůstající dvě bílé okrouhlé věže, každá s římsou odděleným patrem a zakončená cimbuřím. Mezi věžemi žlutý štítek se třemi červenými vztyčenými leknínovými listy v bílém vlnitém kosmém břevně. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 3:

„List tvoří pět svislých pruhů, střídavě modrých a bílých, v poměru 2:2:7:2:2. V prostředním pruhu žlutý štítek se třemi červenými vztyčenými leknínovými listy v bílém vlnitém kosmém břevně. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 4:

„List tvoří šest svislých pruhů, žlutý, bílý, červený, bílý, žlutý a modrý, v poměru 1:1:1:1:1:10. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Varianta 5:

„List tvoří sedm vodorovných pruhů, modrý, žlutý, bílý, červený, bílý, žlutý a modrý, v poměru 12:3:3:4:3:3:12. Poměr šířky k délce je 2:3.“

Vyjádření člena Podvýboru pro heraldiku a vexilologii:

K variantám návrhu vlajky městyse je přiloženo kladné vyjádření PhDr. Karla Müllera, ředitele Zemského archivu v Opavě, člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky a garanta správnosti návrhu. Z tohoto vyjádření vyplývá, že všechny varianty návrhu vlajky městyse vycházejí z obecných zásad heraldické a vexilologické tvorby a mohou být tedy předloženy Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky s žádostí o schválení a doporučení Předsedovi PS P ČR vlajku městyse udělit.

PhDr. Karel Müller ve svém vyjádření uvádí následující: *„Všechny návrhy zpracované mgr. Janem Tejkalem odpovídají zásadám heraldické a vexilologické tvorby a mohou být předloženy podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny P ČR k projednání. Autor zcela správně upravil podobu znaku tak, aby věže vynikaly z okraje štítu. Přestože jde o znak poměrně složitý, doporučuji k přijetí návrh převádějící jeho figury na list vlajky v plné (varianta 1) nebo mírně redukované podobě (varianta 2). Naopak za nepřilíš vhodnou považuji variantu 3, v níž je přejímán ze znaku v úplnosti jen doplňkový štítek.“*

Osobní pohled autora upřednostňuje variantu 2 kombinující znakové figury věží a štítku se dvěma vodorovnými pruhy, které zastupují znakovou figuru hradby a vyjadřují počet místních částí městyse.

Záleží ovšem především na samosprávě městyse, kterou z předložených variant zvolí. Podmínkou je heraldická a vexilologická správnost, kterou - jak dokládá přiložené vyjádření - splňují všechny předložené varianty návrhu.

dne 20.5.2016, Mgr. Jan Tejkal

Přílohy:

1. Heraldicky adekvátní grafická realizace historického znaku městyse.
2. Vexilologicky adekvátní grafická realizace 5 variant návrhu vlajky městyse.
3. Kladné vyjádření člena expertní skupiny Podvýboru pro heraldiku a vexilologii Poslanecké sněmovny Parlamentu České republiky.
4. Kopie kreseb znaku městyse, textů o znaku městyse a historických pečetních otisků se znakem městyse.